

Javaslat

„A hajdúnánási Kossuth szobor”

Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:
Farkas Nikoletta

Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény

Benyújtotta: Buczkó József

Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény igazgatója

Hajdúnánás, 2016. november 17.

• **A JAVASLATTEVŐ ADATAI**

A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név:	Buczko József, Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény igazgatója (Farkas Nikoletta)
Levelezési cím:	4080 Hajdúnánás, Bocskai utca 12-14.
Telefonszám:	52/381-941
e-mail cím.	konyvtarhnanas@freemail.hu nanaskonyvtar@gmail.com

I. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

A hajdúnánási Kossuth szobor

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Hajdúnánás

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ X települési	☐ o tájegységi	☐ o megyei	☐ o külföldi magyarság
--	---------------------------------------	-----------------------------------	---

- **A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:**

A SZOBOR TÖRTÉNETE:

Hajdúnánáson a Kossuth-kultusz története az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc idejére nyúlik vissza. Egészen pontosan a tavaszi hadjárat sikeréhez, melynek hatására 1949. április 14-én Debrecenben megszerkesztették a Függetlenségi Nyilatkozatot és kimondták a Habsburg-ház trónfosztását.

Kossuth emberi nagyságát nem felejtette a nánási nép, a kiegyezés utáni konszolidálódott politikai helyzetben egyre többször hozták szóba a nevét, valamint a haza szabadságáért végrehajtott tetteit. 1889. május 14-én a város képviselőtestülete Kossuth Lajost díszpolgárává választotta. 1892. szeptember 18-án – születésének 90. évfordulója alkalmából – a Piac teret Kossuth térnek nevezték el.

Az 1902. év, Kossuth születésének 100. évfordulója újabb lehetőség volt a Kossuth-kultusz ápolására. A város vezetősége kiadta „SZOBROT KOSSUTHNAK” című kiadványát. Hajdúnánás lakói a március 15-i nemzeti ünnep hatása alatt elhatározták, hogy Kossuth

Lajosnak városunk főterén ércszobrot állítanak, a gondolat először a hajdúnánási polgári olvasóköri szünetben született meg.

1902. március 27-én megalakult a Szoborbizottság, elnöke maga a polgármester, Csohány László lett. A bizottság első összehívásán egyhangúlag kimondta, hogy Kossuth Lajosnak a város főterén díszes álló szobrot kíván állítani.

Szeptember 21-én nyilvános ünnepi képviselő-testületi közgyűlésen emlékeztek Kossuth évfordulójára, és ezen alkalomból a testület 2000 koronás adományt szavazott meg a szobor állítás támogatására. A gyűjtést végző lelkes lakosok házról házra jártak az adományokért. Az összegyűjtött pénzt Bán Géza pénztárnok egy e célra készített vászonkötésű pénztárnaplóba vezette 77 lapon át, amely 2400 tételt jelentett. Ez a városban élő családok 2/3-ának hozzájárulását jelentette.

A város a szobrász kiválasztásához a Budapesten élő Rákosi Viktor segítségét kérte fel, aki 1903 július 14-én leutazott Hajdúnánásra, hogy ismertesse Fadrusz János, ismert szobrászművész levelét, aki Horvay János szobrászt ajánlotta. A művészt a szoborbizottság egyhangúlag elfogadta és megbízta a kívánt 10.000 koronáért.

A szobrot a ceglédi Kossuth-szobor alapján képzelték el, ám a szobrász kijelentette, hogy Cegléd szobrának mintája elpusztult, azt újra előállítani már nem igen lehet. A művész, előzetes kérésre bemutatta a készítendő szobor mintáját, melyet kizárólag Hajdúnánásra óhajtott elkészíteni. A bizottság kisebb változtatások feltételével elfogadta a szerződést, a szobor helyéül pedig a szobrással egyetértésben a piactéri kút helyét állapította meg, arccal a gyógszertár, háttal a városháza felé fordulva.

A szerződésben olvasható, hogy a szobor mérete 2, 8 méter, anyaga a legfinomabb ágyúbronz, talpzata 3 méter magas, sóskúti kőből kifaragva. Az elkészítés és felállítás határidejéül először 1904. szeptember 25-ét tűzték ki meghatározva ezzel a leleplezés dátumát is, ám ezt később október 2-ra halasztották.

Az avatás napjára szép számmal gyűltek össze az érdeklődők Hajdúnánás és a környező települések lakosaiból. Közös ebéddel, valamint bállal is várták az ünnepelő tömeget, akik közé meghívták Kossuth Ferencet, Kossuth Lajos fiát is.

Az avatás ünnepélyessé tételében közreműködött több politikus, akik ünnepi beszédet tartottak, emellett egy cigányzenekar valamint a Kossuth-dalkör is közreműködött a rendezvényen. Az avató ceremóniát koszorúzás zárta.

A szobor úgy ábrázolja Kossuth Lajost, ahogyan a hajdúkat hívja fel a szabadság kivívására.

A ceremóniát követően, 1905. február 8-án ült össze utoljára a szoborbizottság, hogy elszámolást tegyen bevételeiről, kiadásairól.

2012. januárban Hajdúnánás Város Képviselőtestülete arról határozott, hogy március 15-ére felújíttatja a Kossuth szobrot. A feladatra Bíró Lajos szobrászművészt jelölték ki, aki február 1-én el is szállította a szobrot mátészalkai műtermébe, hogy immáron megszépült formájában emelkedjen felénk a város főterének éke.

• ***Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:***

A hajdúnánási Kossuth-szobor már 112 éve része a városnak. A környező települések első Kossuth szobra volt, ezért városunk egyik legkiemelkedőbb nevezetessége. A mai napig fontos része a városnak, számos megemlékezés, nemzeti ünnep koszorúzási színhelye és a város fotóművészeinek egyik kedvelt témája.

• **A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):**

- *Debreczeni Főiskolai Lapok: Kossuth-szobor leleplezési ünnepély Hajdúnánáson 1904. 47. évfolyam 2. szám 23. p.*
- *Hajdú-Bihar Megyei Levéltár Évkönyve XXVI: Mónus Imre: A Hajdúnánási Kossuth szobor története*
- *Hajdúnánási Újság 1998. 26. szám – 1999. 4. szám: Mónus Imre: A Kossuth-szobor története 1-6*
- *Hajdúnánási Újság: Buczkó József: Kossuth szobrunkról 2012. február XXIV. (XXXIV.) évfolyam 2. szám 12. p.*
- *Képes Családi Lapok: A hajdúnánási Kossuth-szobor leleplezése 1904. október 9. sz.*
- *Kossuth: alkalmi lap, Hajdúnánás ünnepére 1904. október 2.*
- *Vasárnapi Újság: Kossuth szobrának leleplezése Hajdúnánáson 1904. 51. évfolyam 41. szám 702. p.*
- **A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -**

MELLÉKLETEK

- *Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja:*

KOSSUTH

ՀԱՅԿԱԿԻ ԼՍՐ, ԿԱՅՉՈՒ-ՈՒՅՆԱՆՆԵՆ ԿՈՍՍՈՒԹԻ

1904 ՕԿՏՕԲԵՐ 2.

ԿԱՅՉՈՒ-ՈՒՅՆԱՆՆԵՆ
KOSSUTH SZOBRA
HORVÁI JÁNOS MŰVE

Országház

Római kősz. templom

Hősök emléke

Krisztafi-szobor

Hajdúnánás

Szállóhivatal

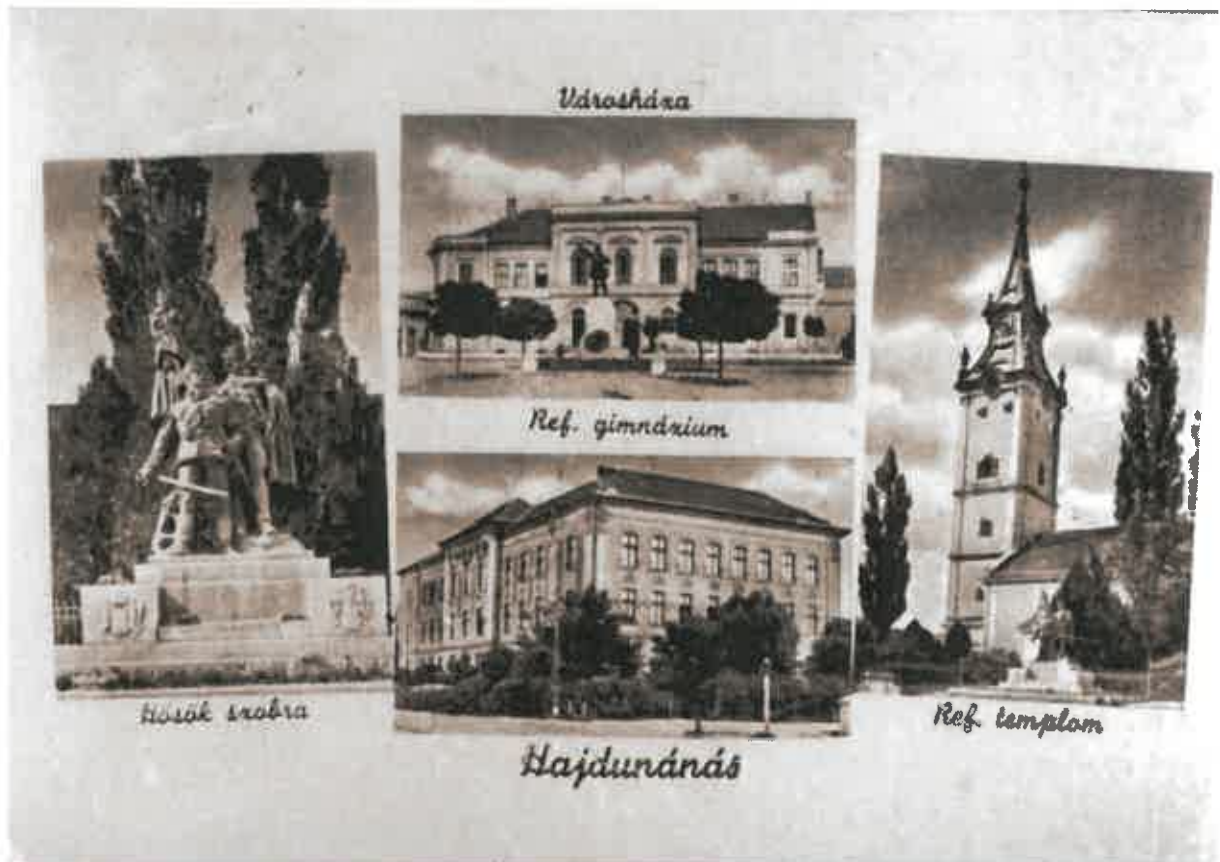
R. Miskolczi

Köcsög utca

Rózsáza Kóssuth Szoborral

Rózsa, Imola

HAJDUNÁNÁS

HAJDÚNÁNÁS

Hajdúnánás

- *A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek:*
- *A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat:*